

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗВ'ЯЗКУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Ректор

Олександр НАЗАРЕНКО

Програма
вступного іспиту з української мови і літератури
для вступників
на основі повної загальної середньої освіти

Одеса

2022

Пояснювальна записка

Українська мова є державною мовою України. Це передбачає її пріоритетне використання в усіх сферах суспільного життя. Оволодіння українською мовою сприяє залученню до надбань культури українського народу, виробляє почуття впевненості у власних силах, допомагає свідомо мотивувати вибір майбутньої професії. Програма вступного випробування з української мови розроблена на основі чинних навчальних програм з української мови для 5-9 і 10-11 (рівень стандарту, академічний рівень) класів загальноосвітніх навчальних закладів, програми для проведення ЗНО за 2018 рік, затверджених Міністерством освіти і науки України з урахуванням вимог програми вступних випробувань до вищих навчальних закладів.

Матеріал розподілено за такими розділами: «Українська мова» («Фонетика. Графіка», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Орфоепія», «Орфографія», «Розвиток мовлення»); «Українська література» (Усна народна творчість, Давня українська література, Література кінця XVIII початку XX ст., Література XX ст., Твори українських письменників емігрантів, Сучасний літературний процес (кінець XX - початок XXIст.))

Зміст навчального матеріалу.

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Абітурієнт повинен уміти:
1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія	Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування у-в, і-й. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е],[и], [о] в коренях слів. Сполучення йо, ьо. Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення). Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень	Розташовувати слова за алфавітом; наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм (згідно з додатком); визначати звукове значення букв у словах; розпізнавати явища уподібнення й спрощення приголосних звуків, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування у-в, і-й; розпізнавати вивчені орфограми; правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити й виправляти орфографічні помилки на вивчені правила.

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Абітурієнт повинен уміти:
	іменників, прикметників. Правопис н та нн у прикметниках і дієприкметниках, не з різними частинами мови.	
2. Лексикологія. Фразеологія	Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми	Пояснювати лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні; знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів за значенням (омоніми, синоніми, антоніми, пароніми); пояснювати значення фразеологізмів, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні
3. Будова слова. Словотвір	Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова	Визначати значущі частини й закінчення слова; розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні
4. Морфологія. 4.1. Іменник	Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Незмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові.. Кличний відмінок іменників (на прикладі етикетних формул звертань пане полковнику, сестро Олено, друже Сергію, Інно Вікторівно і под.)	Розпізнавати іменники; визначати належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; правильно відмінювати іменники, відрізняти правильні форми іменників від помилкових; використовувати іменники в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостями
4.2. Прикметник	Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні). Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних	Розпізнавати й відмінювати прикметники; визначати розряди прикметників за значенням; утворювати форми ступенів порівняння якісних прикметників; відрізняти правильні форми прикметників від помилкових

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Абітурієнт повинен уміти:
	прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення. Зміни приголосних за творення ступенів порівняння прикметників	
4.3. Числівник	Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат	Розпізнавати й відмінювати числівники; відрізнати правильні форми числівників від помилкових; правильно використовувати їх у мовленні; визначати сполучуваність числівників з іменниками; правильно утворювати форми числівників для позначення часу й дат
4.4. Займенник	Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Правопис неозначених і заперечних займенників	Розпізнавати й відмінювати займенники; відрізнати правильні форми займенників від помилкових, правильно використовувати їх у мовленні; правильно писати неозначені й заперечні займенники
4.5. Дієслово	Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Вид дієслова (доконаний і недоконаний). Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособове дієслово. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу. Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й	Розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособове дієслово; визначати види, часи й способи дієслів; відрізнати правильні форми дієслів від помилкових; правильно писати особові закінчення дієслів. Розпізнавати дієприкметники (зокрема-відрізнати їх від дієприслівників), визначати їхні морфологічні ознаки й синтаксичну роль; відрізнати правильні форми дієприкметників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати дієприкметники, дієприкметникові звороти та безособові форми на -но, -то в мовленні. Розпізнавати

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Абітурієнт повинен уміти:
	<p>минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то.</p> <p>Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот</p>	<p>дієприслівники, визначати їхні морфологічні ознаки, синтаксичну роль; відрізнати правильні форми дієприслівників від помилкових; правильно будувати речення з дієприслівниковими зворотами</p>
4.6. Прислівник	<p>Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних за творення прислівників вищого та найвищого ступенів порівняння. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу</p>	<p>Розпізнавати прислівники, визначати їхню синтаксичну роль, ступені порівняння прислівників; відрізнати правильні форми ступенів порівняння прислівників від помилкових; правильно писати прислівники й сполучення прислівникового типу; добирати й комунікативно доцільно використовувати прислівники в мовленні</p>
4.7. Службові частини мови	<p>Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.</p> <p>Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови</p> <p>Частка як службова частина мови. Правопис часток</p>	<p>Розпізнавати прийменники, визначати їхні морфологічні ознаки; правильно й комунікативно доцільно використовувати прийменники в мовленні.</p> <p>Розпізнавати сполучники, визначати групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; відрізнати сполучники від інших співзвучних частин мови; правильно й комунікативно доцільно використовувати сполучники в мовленні.</p> <p>Розпізнавати частки; правильно писати частки</p>

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Абітурієнт повинен уміти:
4.8. Вигук	Вигук як частина мови. Правопис вигуків	Розпізнавати вигуки й правильно їх писати
5. Синтаксис 5.1. Слово сполучення.	Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення	Розрізняти словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення
5.2. Речення	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення)	Розрізняти речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за будовою, складом граматичної основи, за наявністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення)
5.2.1. Просте двоскладне речення	Підме і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком	Визначати структуру простого двоскладного речення, особливості узгодження присудка з підметом; правильно й комунікативно доцільно використовувати прості речення
5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні	Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот	Розпізнавати види другорядних членів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Абітурієнт повинен уміти:
5.2.3. Односкладні речення	Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні)	Розпізнавати типи односкладних речень, визначати особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні
5.2.4. Просте ускладнене речення	Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами; Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями й реченнями, їхнє значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні	Розпізнавати просте речення з однорідними членами; звертаннями; вставними словами, словосполученнями й реченнями; відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
5.2.5. Складне речення	Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення	Розпізнавати складні речення різних типів, визначати їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями; добирати й конструювати складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті
5.2.5.1. Складносурядне речення	Складносурядне речення, його будова. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні	Розпізнавати складносурядні речення; комунікативно доцільно використовувати їхні виражальні можливості в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в складносурядному реченні
5.2.5.2. Складнопідрядне речення	Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини; Підрядні сполучники й сполучні слова, як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних частин: означальні,	Розпізнавати складнопідрядні речення, визначати їхню будову, зокрема складнопідрядних речень з кількома підрядними; визначати основні види підрядних частин, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами;

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Абітурієнт повинен уміти:
	з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них	правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування; правильно розставляти розділові знаки в складнопідрядному реченні
5.2.5.3. Безсполучникове складне речення	Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.	Розпізнавати безсполучникові складні речення; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
5.2.5.4. Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому	Розпізнавати складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості речень цього типу в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
5.3. Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки, в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом	Замінювати пряму мову непрямою; правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову й цитати; правильно вживати розділові знаки в цитатою та діалогом
6. Стилїстика	Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки, функції	Розпізнавати стилї мовлення, визначати особливості кожного з них; користуватися різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування
7. Орфоепія	Відображення вимови голосних (наголошених і ненаголошених) через фонетичну транскрипцію. Відображення вимови приголосних звуків: 1) [дж], [дз], [дз']; 2) [г]; 3) [ж], [ч], [ш], [дж]; 4) груп приголосних (уподібнення, спрощення); 5) м'яких приголосних; 6) подовжених приголосних. Вимова слів з апострофом	Визначати особливості вимови голосних і приголосних звуків; наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Абітурієнт повинен уміти:
8. Орфографія	<p>Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [є], [и], [о] в коренях слів. Спрощення в групах приголосних. Сполучення <i>йо</i>, <i>ьо</i>. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові, прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис <i>н</i> та <i>nn</i> у прикметниках і дієприкметниках, <i>не</i> з різними частинами мови. Особливості написання числівників. Написання окремо (сполучень прислівникового типу) разом і через дефіс.</p>	<p>Розпізнавати вивчені орфограми й пояснювати їх за допомогою правил; правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити й виправляти орфографічні помилки на вивчені правила</p>
9. Стилїстика	<p>Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки, функції</p>	<p>Розпізнавати стилї мовлення, визначати особливості кожного з них; користуватися різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування</p>

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Абітурієнт повинен уміти:
9. Розвиток мовлення	Види мовленнєвої, діяльності; адресант і адресат: мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне, мовлення. Тема й. основна думка висловлення; Вимоги, до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки, тексту, зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів	Уважно читати, усвідомлювати й запам'ятовувати зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне; критично оцінювати прочитане; аналізувати тексти різних стилів, типів і жанрів; будувати письмове висловлення, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, вибраному стилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети; формулювати, добирати доречні аргументи й приклади, робити висновок, висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставини; правильно структурувати текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти; знаходити й виправляти помилки в змісті, будові й мовному оформленні власних висловлень, спираючись на засвоєні знання

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

1. Усна народна творчість	Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень. Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри, віють буйні», «Засвіт встали козаченьки». Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль». Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку» Балада «Ой летіла стріла»	<i>Учасник (учасниця) тестування повинен (повинна) вміти:</i> - розрізняти види й жанри усної народної творчості: різновиди календарно-обрядових пісень (щедрівки, колядки, веснянки, русальні, купальські і жнивварські пісні); суспільно-побутові, історичні й родинно-побутові пісні; думи, балади; визначати провідні мотиви творів усної народної творчості, їхні художні особливості; - розрізняти літературні роди, види й жанри;
----------------------------------	---	--

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Абітурієнт повинен уміти:
2. Давня українська література	<p>«Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги) «Слово про похід Ігорів» . , Григорій Сковорода. «Бе ІїБегіаіе», «Всякому місту — звичай і права...», «Бджола та Шершень»</p>	<ul style="list-style-type: none"> - співвідносити літературний твір із відповідним літературним напрямом, стилем, течією; - визначати тему, ідею, проблематику літературних творів; характеризувати літературних героїв, коментувати їхні вчинки; - визначати художні образи і їхню роль у літературному творі; -упізнавати літературних героїв за їхніми цитатними характеристиками й репліками;
3. Література кінця XVIII початку XX ст.	<p>Іван Котляревський «Енеїда», «Наталка Полтавка» Тарас Шевченко «Катерина», «Кавказ», «Сон («У всякого своя доля;..»)), «І мертвим, і живим, і ненарожденим... », «Заповіт». Пантелеймон Куліш. «Чорна рада». Іван Нечуй –Левицький «Кайдашева сім'я» Панас Мирний «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (1,4 частини) Іван Карпенко-Карий «Мартин Боруля» Іван Франко «Захар Беркут», «Чого являєшся мені у сні?...», «Мойсей»</p>	<ul style="list-style-type: none"> - орієнтуватися в сюжетах літературних творів; - визначати сюжетні й позасюжетні елементи літературних творів, їхні композиційні особливості; - визначати провідні мотиви ліричних творів; - аналізувати мову літературного твору; - знаходити художні засоби й визначати їхню роль у літературних творах; - співвідносити фрагмент літературного твору з його назвою та автором; -співвідносити письменників з фрагментами їхніх творів, а також з

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Абітурієнт повинен уміти:
4. Література XX ст..	<p>Михайло Коцюбинський. «Тіні забутих предків», «Intermezzo» Василь Стефаник «Камінний хрест» Ольга Кобилянська. «Valse mélancolique» Леся Українка. «Contra spem spero!», «Лісова пісня» Микола Вороний. «Блакитна Панка» Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!..» Павло Тичина. «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить...», «О панно Інно...» Максим Рильський. «У теплі дні збирання винограду...» Микола Хвильовий. «Я (Романтика)» Володимир Сосюра. «Любіть Україну!» Валер'ян Підмогильний «Місто» Юрій Яновський «Майстер корабля» Остап Вишня «Моя автобіографія», «Сом» Микола Куліш «Мина Мазайло» Богдан-Ігор Антонин. «Різдво» Олександр Довженко. «Зачарована Десна» Андрій Малишко «Пісня про рушник» Василь Симоненко «Ти знаєш, що ти - людина?», «Задивляюсь у твої зіниці...», «Лебеді материнства» Василь Голобородько «Наша мова» Олесь Гончар. «Модри Камень» Григор Тютюнник. «Три зозулі з поклоном» Василь Стус «Господи, гніву пречистого...» Іван Драч «Балада про соняшник» Дмитро Павличко «Два кольори» Ліна Костенко «Страшні слова, коли вони</p>	<p>висловами митців та літературних критиків про них та їхні твори; - знати псевдоніми й справжні імена письменників, належність їх до літературних епох, шкіл, угруповань; - визначати місце і роль письменника в літературному процесі; - пояснювати поняття «розстріляне відродження», «київські неокласики», «празька школа поетів», «шістдесятництво», «дисидентство»; - орієнтуватися в основних тенденціях розвитку сучасної літератури; Учасник (учасниця) тестування повинен (повинна) знати такі теоретико - літературні поняття: - літературні роди: драма, епос (ліро-епос), лірика; - лірика її тематичні різновиди та жанри: інтимна, громадянська (патріотична), пейзажна, філософська; верлібр, ліричний вірш, пісня, послання, сонет; - епос та його жанри: новела, повість, роман, різновиди повісті та роману, усмішка; - драма та її жанри: власне драма, драма-феєрія, комедія, трагікомедія; - ліро-епос та його жанри: байка, балада, дума, історична пісня, поема; - літературні напрями, стилі, течії: бароко, класицизм, реалізм, модернізм (експресіонізм, імпресіонізм, символізм, неокласицизм, неоромантизм); постмодернізм як явище в сучасному літературному процесі; - ліричний герой, персонаж, прототип, художній образ; - тема, ідея, мотив, проблематика художнього твору; конфлікт у драматичному творі; - композиція художнього твору (сюжет, сюжетні й позасюжетні елементи); - види комічного: бурлеск, гротеск, гумор, іронія, сарказм, сатира, травестія; - художні засоби: алегорія, алітерація,</p>

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Абітурієнт повинен уміти:
	мовчать...», «Маруся Чурай»	алюзія, анафора, антитеза, асонанс, гіпербола, епітет (постійний епітет), епіфора, інверсія, метафора, метонімія, оксиморон, паралелізм, персоніфікація, порівняння, рефрен, риторичне звертання, риторичне запитання, символ, тавтологія.
5. Твори українських письменників емігрантів	Іван Багряний «Тигролови» Євген Маланюк «Уривок з поеми»	
6. . _ Сучасний літературний процес (кінець ХХ- початок ХХІ ст.)	Загальний огляд, основні тенденції. Постмодернізм, як літературне явище	

Форма вступного випробування та критерії оцінювання.

У характеристиці сертифікаційної роботи з української мови і літератури визначено структуру тесту, час, відведений на його виконання, конкретизовано кількість та типи завдань, розміщених до сертифікаційної роботи, наведено схему нарахування тестових балів. Докладне ознайомлення з цією інформацією допоможе виробити власну стратегію ефективної роботи під час зовнішнього незалежного оцінювання з української мови і літератури.

Сертифікаційна робота з української мови і літератури містить 67 завдань. Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання, – 116. На виконання сертифікаційної роботи відведено 210 хвилин.

Робота складається з чотирьох частин:

Частина 1 «Українська література» містить 24 завдання різних форм. Відповіді на ці завдання треба позначити в бланку відповідей А.

Частина 2 «Українська мова» містить 39 завдань різних форм. Відповіді на ці завдання треба позначити в бланку відповідей А.

Частина 3 «Українська мова» «Завдання відкритої форми з короткою письмовою відповіддю» містить 3 завдання відкритої форми. Відповіді на ці завдання треба записати в бланку відповідей В.

Частина 4 «Українська мова» «Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю» містить одне завдання відкритої форми. Відповідь на це завдання треба записати в бланку відповідей Б.

Типи завдань сертифікаційної роботи та схеми нарахування балів за виконання завдань

Форма / опис завдання	Схема нарахування балів
Завдання з вибором однієї правильної відповіді (№1–20, №25–52, №58–63). Завдання має основу та чотири або п'ять варіантів відповідей, з яких лише один правильний. Завдання вважають виконаним, якщо учасник/ця зовнішнього незалежного оцінювання вибрав/ла й позначив/ла відповідь у бланку відповідей А.	0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.
Завдання на встановлення відповідності («логічні пари») (№21–24, №53–57). Завдання має основу та два стовпчики інформації, позначені цифрами (ліворуч) і буквами	0, 1, 2, 3 або 4 бали: 1 бал – за кожну правильно встановлену відповідність («логічну пару»); 0 балів – за будь-яку «логічну пару», якщо зроблено більше однієї позначки в рядку та/або колонці; 0 балів – за завдання, якщо не

<p>(праворуч). Виконання завдання передбачає встановлення відповідності (утворення «логічних пар») між інформацією, позначеною цифрами та буквами. Завдання вважають виконаним, якщо учасник/ця зовнішнього незалежного оцінювання зробив/ла позначки на перетинах рядків (цифри від 1 до 4) і колонок (букви від А до Д) у таблиці бланка відповідей А.</p>	<p>вказано жодної правильної відповідності («логічної пари») або відповіді на завдання не надано.</p>
<p>Завдання відкритої форми з короткою письмовою відповіддю (№64–66).</p> <p>Завдання має основу та передбачає надання короткої письмової відповіді учасником/цею зовнішнього незалежного оцінювання в бланку відповідей В за змістом тексту для читання, наведеним у сертифікаційній роботі.</p>	<p>0, 1 або 2 бали:</p> <p>0 балів – відповіді не надано; 1 бал – надано неповну, часткову відповідь; 2 бали – надано повну, вичерпну відповідь.</p>
<p>Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю (№67).</p> <p>Завдання має основу та передбачає надання розгорнутої письмової відповіді учасником/цею зовнішнього незалежного оцінювання в бланку відповідей Б.</p>	<p>від 0 до 20 балів : теза: 0, 1 або 2 бали; аргументи: 0, 1 або 2 бали; приклад із літератури чи інших видів мистецтва: 0, 1 або 2 бали; приклад, що є випадком із життя чи історичною подією: 0, 1 або 2 бали; логічність, послідовність: 0, 1 або 2 бали; висновок: 0, 1 або 2 бали; орфографія та пунктуація: 0, 1, 2, 3 або 4 бали; лексика, граматики та стилістика: 0, 1, 2, 3 або 4 бали.</p> <p>Роботу, що не відповідає темі завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю, оцінюють у 0 балів.</p> <p>Роботу, що написано нерозбірливо, оцінюють у 0 балів.</p> <p>Роботу відкритої форми з розгорнутою відповіддю обсягом до 100 слів оцінюють у 0 балів</p>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

1. Авраменко О. М. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 11 класу загальн. серед. освіти. К.: Грамота, 2019.
2. Глазова О. П. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 10 класу загальн. серед. освіти. Харків: Ранок, 2018.
3. Авраменко О.М., Блажко М.Б. Українська мова та література. Довідник. Завдання в тестовій формі. I частина. ЗНО 2018. – К.: Грамота, 2018.
4. Авраменко О.М. Українська мова та література. Збірник завдань у тестовій формі. II частина. ЗНО 2018. – К.: Грамота, 2018.
5. Антонюк Т. М., Стрижаковська О. С., Авдіковська Л. М. Українська мова: навч. посіб. для студентів ВНЗ I-II рівнів акредитації. Чернівці: ДрукАрт, 2014.
6. Юшук І. П. Українська мова: практикум з правопису української мови. К.: Освіта, 2012.
7. Попко О. Г. та ін.. Українська мова та література. Комплексний довідник. – Весна, 2011.

Допоміжна:

1. Ладоня В.О. Українська мова. Посібник для підготовки молодших спеціалістів вищих навчальних закладів. К.: Вища школа, 2010.
2. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису: Навч. посібник / За ред. В.В. Різуна. – К.: Либідь, 2010. – 272 с.
3. Зубков М. Українська мова. Універсальний довідник. - Харків:ВД «ШКОЛА», 2009.
4. Українська мова: Підруч. для 10-11 кл. з укр. та рос. мовами навчання / О.М. Беляєв та ін. - К.: Освіта, 2007.
5. Юшук І.П. Українська мова. Практикум з правопису української мови. - К.: Освіта, 2007.

Голова предметно
екзаменаційної комісії

 Наталя Московчук

Програма розглянута та схвалена
на засіданні приймальної комісії

протокол № 6 від «13» 05 2022 р.

Відповідальний секретар
приймальної комісії

 Таїсія ГАНЄВА